

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

«23» ноябрь, 2020 ел

КАРАР

№ 1716

«2021-2023 елларга Питрәч муниципаль районының әйләнә-тирә мохитне саклау» муниципаль программасын раслау турында

Әйләнә-тирә мохитнең сыйфатын яхшырту, экологик иминлекне һәм экологик белем дәрәжәсен арттыру нигезендә Питрәч муниципаль районы халкының уңайлы яшәү шартларын тудыру максатларында Питрәч муниципаль районы башкарма комитеты карар бирә:

1. «2021-2023 елларга Питрәч муниципаль районының әйләнә-тирә мохитне саклау» муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (www.pravo.tatarstan.ru) һәм Питрәч муниципаль районының рәсми сайтында (www.pestreci.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Питрәч муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе урынбасары Д.Р.Байгильдинга йөкләргә.

Муниципаль район
башкарма комитеты житәкчесе
вазыйфаларын башкаручы И.А.

А.В.Хәбибуллин

Питрәч муниципаль районы Башкарма комитеты
карары белән расланды
« ____ » ноябрь, 2020 ел № _____

**«2021-2023 елга Питрәч муниципаль районының әйләнә-
тирә мохитне саклау»
муниципаль программасы**

Питрәч авылы

Әлеге «2021-2023 елларга Питрәч муниципаль районының әйләнә-тирә мохитен саклау " муниципаль программасы (алга таба - Программа) «әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә эшләнгән.

Программа Питрәч муниципаль районында экологик хәлне яхшыртуга юнәлтелгән чараларны үтәүгә бәйле район программаларын әзерләү һәм тормышка ашыру тәҗрибәсен исәпкә алып эшләнгән.

Әлеге Программа Питрәч муниципаль районының төп экологик проблемаларын хәл итүгә ярдәм итү дип танылды.

Программа әйләнә-тирә мохитнең сыйфатын яхшырту нигезендә районда яшәүчеләрнең уңайлы яшәү шартларын булдыруга, муниципаль территория һәм хужалыкның аерым тармаклары белән идарә итү системасын камилләштерүгә, районда хужалык эшчәнлегенә экологик куркынычсызлыгын арттыруга, Питрәч районы халкына экологик белем бирүне арттыруга юнәлдерелгән.

Программаның төп юнәлешләре булып районның су ресурсларын саклау, житештерү һәм куллану калдыкларын божрадан жыюны оештыру, паркларны, скверларны төзекләндерү, биологик төрлелекне саклау һәм экологик белем бирү дәрәжәсен күтәрү, Питрәч муниципаль районы учреждениеләре, оешмалары, халкы арасында агарту чаралары тора.

«2021-2023 елга Питрәч муниципаль районының әйләнә-тирә мохитне саклау» муниципаль программасы паспорты

1	Программа әзерләү өчен нигез	"Әйләнә-тирә мохитне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон.
2	Программаны эшләүче	Питрәч муниципаль районы башкарма комитеты
3	Программаның җаваплы башкаручы	Питрәч муниципаль районы башкарма комитеты
4	Программаны үтәүчеләр	Питрәч муниципаль районы авыл жирлекләренәң жирле үзидарә органнары Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль районының «Мәгариф бүлеге» МБУ «Питрәч коммуналь челтәрләре» муниципаль унитар предприятиесе «Татарстан Республикасы Питрәч районы капитал төзелеш үзәге» муниципаль унитар предприятиесе «ПЖКХ» ИК ЖЧЖ “Лаеш урманчылыгы” ДКУ Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының Үзәк территориаль идарәсе Питрәч муниципаль районының аучылар һәм балыкчылар җәмгыяте "Татмедиа" акционерлык җәмгыяте филиалы - "Питрәч-информ"
5	Программаның максатлары	Питрәч муниципаль районы территориясендә экологик хәлне яхшырту

6	Программаның бұрычлары	<ul style="list-style-type: none"> – атмосфера һавасының торышын яхшырту; – су объектларының гидрологик торышын яхшырту; – бозылган жирләрне яңадан торгызу (гомуми файдалы казылмалар эшләнгәннән соң) – янғыннар, кисүләр һәм башка факторлар аркасында урман фонды жирләре белән капланган урманнар мәйданының өлешен кыскарту; – Биологик төрлелекне саклау һәм торгызу; – аучылык ресурсларын саклап калу, торгызу һәм алардан нәтижәле файдалану; – куркыныч калдыклар белән хәвефсез эш итүне тәмин итү; – керә торган житештерү калдыклары күләмен киметү; – үсеп килүче буында экологик белем бирүне арттыру; – әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә эшләүче субъектлар хужалыкларының халыкка экологик тәрбия һәм агарту дәрәжәсен һәм активлығын күтәрү;
7	Программаның чаралары төп	<ul style="list-style-type: none"> – Авыл территорияләрен яшелләндерү – Елгаларны һәм күлләрне төзекләндер һәм тирәнәйтү; – Яр буйларын ныгыту һәм елгаларны аудару; – чистарту корылмалары төзелеше – гидротехник корылмаларны капитал ремонтлау; – карьерларны рекультивацияләү; – Урман торгызу; – Урманның санитар кисүе; – Икенчел чималны селектив жыюны үстерү; – муниципаль район территориясендә санкцияләnmәгән чүплекләрне бетерү; – гидротехник корылмаларның эксплуатация документациясен эшләү – Экологик белем бирүне лекцияләр, семинарлар, конкурслар, акцияләр уздыру юлы белән үстерү.
8	Программаны ашыруның нәтижәләре гамәлгә көтелгән	<ol style="list-style-type: none"> 1. Су объектларында суның сыйфатын яхшырту; 2. Районның су объектларына агызыла торган чистартылмаган агынтылар күләмен минимальләштерү; 3. Район территориясендә урман массивын арттыру; 4. Урман хайваннары һәм кошларның популяциясен арттыру; 5. Чикләнгән торган калдыклар күләмен минимальләштерү 6. житештерү һәм куллану; 7. Экологик акцияләрдә һәм конкурсларда катнашучылар санын арттыру;

		8. Әйләнә-тирә мохиткә тискәре факторлар йогынтысын киметү, табигатьне саклау чараларының нәтижәлелеген арттыру
9	Гамәлгә ашыру сроклары	2021-2023 еллар
10	Программаны финанслау күләме һәм чыганақлары	<p>Федераль бюджет Республика бюджеты Муниципаль бюджет Бюджеттан тыш чаралар</p> <p>Төрле дәрәжәдәге бюджетларны төзегәндә һәм кабул иткәндә ел саен финанслау күләме билгеләнә</p>

ХЭЛНЭҢ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

Эйлэнэ-тирэлэктөн торышын характерлэй торган мэгълүматларны анализлау Питрэч муниципаль районындагы санитар-экологик хэл чагыштырмача имин булып калуын, эмма уртак тырышлык талэп итэ торган берничэ экологик проблема барлыгын күрсэтэ.

Хэзерге вакытта төп экологик чакырулар булып түбэндэгелэр тора: автотранспорт хэм сэнэгать предприятиелэре эшчэнлеге нэтижэсендэ атмосфера пычрануы; эчэ торган суның сыйфаты канэгатьлэнмэслек булуы; яшеллэндерү; калдыклар саны арту хэм аларны утильлэштерү хэм эшкэртү зарурлыгы; район коммуналь хужалыгының (су белэн тээмин итү хэм ташландык суларны агызу системалары) төп фондларының тузуы; халык арасында экологик белем бирүнең түбэн дэрэжэсе. Килеп туган күп кенэ проблемалар (наваның сыйфаты, суның сыйфаты, халыкның саламэтлеге һ.б.) эйлэнэ-тирэ мохитнең пычрануы нэтижэсе булып тора. Проблемаларны хэл итү күп кенэ кызыксынган якларның: муниципаль хезмэтлэрнең, табигать саклау оешмаларының хэм тармакларының, сэнэгать предприятиелэрнең, белем бирү оешмаларының һ. б. эшчэнлегенэ, мэнфэгатьлэрэнэ хэм мөмкинлеклэрэнэ бэйле.

Район халкының идеаль ял итү урыны буларак яшел утыртмаларның рекреацион, эстетик хэм саламэтлэндерү роле бэялэп бетергесез.

Яшел утыртмаларның зур өлеше торақ төзелеше зонасында урнашкан хэм картайган яшътэгелэргэ карый, бу исэ ишегалларында хэм балалар учреждениелэрэндэ агачларны даими яшэртү хэм кисү өчен шартлар тудырырга ярдэм итэ. Киселгэн агачларга хэм куакларга алмашка яңа яшел үсентелэр утыртыла.

Болар барысы да районны яшеллэндерү объектларын реконструкциялэү хэм карап тоту буенча системалы чаралар оештыру зарурлыгына бэйле.

Су ресурслары, аларның сыйфаты социаль, икътисадый хэм экологик иминлекне билгели торган тормыш хэм тирэ - юньне барлыкка китерүче төп чыганак булып тора. Шуңа бэйле рэвештэ, су ресурсларын комплекслы файдалану, саклау хэм торгызу мэсьэлэлэре өстенлекле бурычлар исэбенэ керэ, хэм аларны хэл итү Питрэч муниципаль районының экологик куркынычсызлыгын тээмин итүнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Өске су объектларына йогынты ясауның тискэре факторы-гидротехник корылмаларның, ярларның абразиясенэң канэгатьлэнмэслек торышы.

Өске суның сыйфатын үзгэртүнең тагын бер тискэре факторы булып, аларның агынты хэм яңгыр сулары белэн турыдан-туры пычрануы тора. Су объектларын пычратуга торақ-коммуналь хужалык предприятиелэре зур өлеш кертэ.

Жир асты сулары су ресурсларының аерылгысыз өлеше булып тора хэм иң кыйммэтле айдалы казылма булып тора. Жир асты сулары пычрану мэсьэлэсе дэ хэзерге вакытта бик кискен тора. Геологик мохиткэ техноген йогынты ясау аның состав элементларының, аерым алганда, жир асты суларының составы хэм сыйфаты сизелерлек үзгэртүгэ китерэ. Су объектларына бүлөп бирелэ торган юынты суларны чистарту дэрэжэсе чистарту корылмалары эшенэң нэтижэлелегенэ турыдан-туры бэйле. Хэзерге вакытта чистарту корылмаларының эш нэтижэлелеге түбэн, бу аларны эксплуатациялэүнең озак вакыты, технологик жиһазларның тузуы хэм житештерү контроленэң һэрвакыт канэгатьлэнмэслек булуы белэн бэйле.

Туфраклы катлам биосферада барган күп кенэ процессларны билгели.

Хужалык эшчэнлеге тулысынча юкка чыгарылган туфрак катламы булган, туфракның ундырышлылыгын хэм продуктивлылыгын югалтуга; экзоген геологик процессларның киң спектрын массакүлэм үстерүгэ китерде.

Карьерларны рекультивациялэү, бозылган жирлэрне торгызу мөһим бурыч булып тора, чөнки экзоген процесслардан килгэн зыян ел саен арта.

Урман хужалыгы территориялэрнең ресурс потенциалының мөһим өлеше булып тора.

Урман-яңадан торгызыла торган ресурс, эмма урман майданнарының табигый яңарышы акрын бара хэм күп елларга сузыла. Шуңа күрэ шактый майданнарда урманнарны ясалма торгызу талэп ителэ.

Урманнарны торгызу районның табигать саклау эшчәнлегенә мөһим өлеше булып тора, чөнки бу эшләр барышында атмосфера һавасының пычрануын киметү, кече елгаларның сулыгын саклау, туфрак катламының жимерелүен булдырмау буенча бурычлар үтәләр. Урманнарны саклау өчен мөһим чараларның берсе-агачларны санитар кисү. Бу процесс чагылыш табарга тиеш авария, коры, авыру һәм поврежденные агачлар, юнәлдерелгән саклап калу, сәламәт үсентеләр. Хәзерге вакытта санитар кисү тиешенчә башкарылмый, шуңа күрә моңа аерым игътибар бирергә кирәк.

Үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы. Аеруча саклана торган табигый территорияләр - аеруча саклаулы табигать комплекслары һәм объектлар, алар аеруча табигать саклау, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм сәламәтләндерү әһәмиятенә ия.

Финанс чаралары житмәү үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы объектларын, аларның генетик фондын, биосферада табигый процессларны өйрәнүне тиешенчә саклауны һәм эшләрүне тәмин итәргә мөмкинлек бирми.

Хайваннарның һәм үсемлекләрнең сирәк һәм юкка чыккан төрләрен саклау өчен, аларны исәпкә алу, мониторинглау һәм яшәү тирәлеген торгызу, популяцияләр санын торгызу буенча чаралар комплексы үткәргә кирәк.

Экологик куркынычсызлык өлкәсендә Татарстан Республикасының дәүләт стратегиясе экологик белем бирү, тәрбия һәм агарту стратегиясен дә үз эченә ала, чөнки экологик белем бирү, тәрбия һәм агарту буенча нәтиҗәле эшли торган система булдырмыйча тотрыклы экологик үсеш мөмкин түгел. Экологик белем бирү халык хужалыгын үстерүне тәмин итә торган факторга әверелә һәм әйләнә-тирә мохит белән гармониядә булган яңа яшәү рәвешен тәмин итү өчен нигез буларак каралырга тиеш.

Питрәч муниципаль районында экологик белем бирү һәм яшь буынны тәрбияләү өлкәсендә дәүләт сәясәтен тормышка ашыру өзлексез экологик белем бирү системасы аша тормышка ашырыла, аңа мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, башлангыч мәктәп, урта мәктәп, өстәмә белем бирү учреждениеләре, һөнәри уку йортлары, ижтимагый экологик оешмалар керә.

Барлык дәрәжәләрдә экологик-агарту эшчәнлегенә алып барыла, анда мәдәният учреждениеләре, массакуләм мәгълүмат чаралары һәм аларның төп максаты - кешедә табигатькә сак караш тәрбияләү, әйләнә-тирәлекнең торышы өчен шәхси җаваплылык хисен формалаштыру.

Әмма, кайбер чараларны уңышлы гамәлгә ашыру һәм экологик белем бирү, тәрбия һәм агарту дәрәжәсендәгә казанышларга карамастан, хәзерге вакытта өзлексез экологик белем бирү системасы юк, ул күп дәрәжәле, өзлексез характерда булырга тиеш.

Киләчәк һөнәри эшчәнлекнең барлык өлкәләрендә актив тормыш позициясе һәм экологик җаваплылык тәрбияләү өчен өзлексез экологик белем һәм экологик мәгълүмат челтәрен фәнни-методик тәмин итү; житәкче кадрларның, әйләнә-тирә мохит, табигатьтән рациональ файдалану, Тормыш эшчәнлегенә иминлегенә һәм гадәттән тыш экологик хәлләрдә яклау өлкәсендәгә оешма һәм предприятиеләр белгечләренә квалификациясен күтәрү һәм яңадан әзерләү программаларын әзерләү һәм яңадан әзерләү һәм камилләштерү мөһим.; алдынгы фәнни-техник казанышлар дәрәжәсендә укуының инновацион методларын эшләү һәм гамәлгә кертү.

«Дәүләт ведомстволары - мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре - мәктәпләр, һөнәри белем бирү учреждениеләре – предприятиеләр һәм оешмалар - ижтимагый оешмалар - массакуләм мәгълүмат чаралары - халык» системасында тормышка ашырыла торган экологик белем, тәрбия һәм белем бирүнең үзара бәйләнешен тулы масштаблы тәмин итү бурычы программа чаралары ярдәмендә хәл ителергә мөмкин.

ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ, БУРЫЧЛАРЫ, СРОКЛАРЫ ҺӘМ ЭТАПЛАРЫ

Программаның максаты - Питрәч муниципаль районы территориясендә экологик хәлне яхшырту.

Максатка һәм планлаштырылган максатчан күрсәткечләргә (индикаторларга) ирешү өчен түбәндәгә бурычларны хәл итәргә кирәк:

- атмосфера һавасының торышын яхшырту;
- су объектларының гидрологик торышын яхшырту;
- бозылган жирләрне яңадан торгызу (гомуми файдалы казылмалар эшләнгәннән соң)
- урман фонды жирләрнең үсемлекчелек белән капланган урманнар составыннан чыккан урманнарның янғыннар, кисүләр һәм башка факторлар йогынтысына бәйлә өлешен кыскарту;
- биологик төрлөлөкне саклау һәм торгызу;
- аучылык байлыктарын саклау, яңадан торгызу һәм рациональ файдалану;
- куркыныч калдыктар белән куркынычсыз эш итүне тәмин итү;
- производствода күмелә торган калдыктар күләмен киметү;
- үсеп килүче буынга экологик белем бирүне арттыру;
- халыкка экологик тәрбия бирү һәм агарту дәрәжәсен һәм хужалык итүче субъектларның әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге активлыгын күтәрү;

Программа 2021-2023 елларда тормышка ашырыла. Программаны тормышка ашыру аерым этапларны бүлөп бирүне күздә тотмый, программа чаралары программа гамәлдә булган бөтен чорга исәпләнгән.

ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫНЫҢ ИСЕМЛЕГЕ ҺӘМ ТАСВИРЛАМАСЫ

Атмосфера һавасын саклау

1. Авыл территорияләрен яшәлләндерү
2. Парк зоналарын проектлау һәм төзү
3. Район урманнарының урман массивын арттыру максаты белән урманнар утырту.
4. Коммуналь техниканы һәм пассажир транспортын газ-мотор ягулыгына күчерү.
5. Атмосфера һавасы пычрануның стационар чыганакларына техник хезмәт күрсәтү, модернизацияләү һәм аларны төзек тоту (район предприятиеләренә котельныйлары һәм башка объектлары).

Су ресурсларын саклау

1. Питрәч авылында Мишә елгасы ярын ныгыту
2. Үшнә елгасындагы гидротехник корылмага капитал ремонт һәм Үшнә елгасын чистарту
3. Богородский авыл жирлегенә Көек авылында гидротехник корылмага капитал ремонт
4. Богородский авыл жирлегендәге Ильинский авылындагы күлне чистарту һәм төзекләндерү
5. Питрәч авыл жирлегенә Питрәч авылында чистарту корылмалары төзү
6. Кошаково авыл жирлегенә Кошаково авылында чистарту корылмалары төзү
7. Колай һәм Иске Шигали авылларында чистарту корылмаларын төзү буенча проект-смета документациясен эшләү
8. Богородский авыл жирлегенә Көек авылында «Светлый» торак комплексында чистарту корылмаларын реконструкцияләү
9. Шигали авыл жирлеге Яңа Шигали авылында «Царево Village» ТКда чистарту корылмаларын реконструкцияләү
10. Гидротехник корылмаларның эксплуатация документларын эшләү
11. Ташландык чишмәләренә торгызу һәм аларны тиешенчә тоту.
12. Эчә торган су белән тәмин итүнең яңа чыганакларын эзләү

Жир ресурсларын саклау

1. Санитар-экологик икеайлык үткөрү
2. Питрәч муниципаль районында карьерларга рекультивация үткөрү
3. Район территориясендә санкцияләнмәгән чүплекләренә бетерү
4. Ваклау җайланмасын тиешле хәлдә тоту

Үсемлекләр һәм хайваннар дөньясын саклау

1. «Агачны бергә коткарык» акциясе үткөрү.
2. Урман хайваннары һәм кошлары популяциясен арттыру.
3. Санитар урман кисү.
4. Урман корылышына, кисүгә дучар ителгән территориялэргә, алга таба урман торгызу өчен, ревизия үткөрү.
5. Якын-тирә территориялэрне (район предприятиелэре һәм учреждениелэре) яшеллэндэрү.

Калдыклар белән куркынычсыз эш итү

1. Житештерү һәм куллану калдыкларын божра белән жыюны оештыру
2. Авыл жирлеклэрэндә һәм районнарның коммерцияле булмаган бакчачылык ширкэтлэрэндә зур габаритлы чүп жыю өчен бункер майданчыкларын төзеклэндэрү

Экологик белем һәм агарту

Конкурслар оештыру һәм үткөрү: «Эколидер», «Икенче тормышны кире кайтарабыз», смотр - экология кабинетлары һәм табигатьне саклау почмаклары конкурсы, «Тирә-юньдәге пространство» фотоконкурсы.

«Экология хезмәтендә инновация» югары сыйныфлар арасында конкурс оештыру һәм уздыру.

«Экологик яктан җаваплы компания» кече һәм урта предприятиелэр арасында конкурс.

Укучыларны «Мәктәп экопатруле» республика конкурсына җәлеп итү.

Уку йортларында экология тәрбиясе һәм оранжерея кабинетлары үсемлеклэрен чүп-чардан арындыру.

Тематик дәреслэр үткөрү.

Экологик белемнэрне пропагандалау.

ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУНЫҢ КӨТЕЛГӘН НӘТИЖӘЛЭРЕ

1. Су объектларында суның сыйфатын яхшырту;
2. Районның су объектларына ташлана торган чистартылмаган агынтылар күләмен минимальләштерү;
3. Район территориясендә урман массивын арттыру;
4. Урман хайваннары һәм кошлар популяциясен арттыру;
5. Житештерү һәм куллану калдыклары күләмен минимальләштерү;
6. Экологик акциялэрдә һәм конкурсларда катнашучылар санын арттыру;
7. Район халкының экологик грамоталылыгын күтэрү
8. Әйләнә-тирәлеккә тискәре факторларның йогынтысын киметү, табигать саклау чараларының нәтижәлелеген арттыру

ТОРМЫШКА АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ, ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ БЕЛӘН ИДАРЭ ИТҮ СИСТЕМАСЫ ҺӘМ АНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ БАРЫШЫН ТИКШЕРЕП ТОРУ

Программаны тормышка ашыру буенча эшлэр комплексы белән идарэ итү Питрәч муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла, ул программаны тормышка ашыру өчен җаваплы, ахыргы нәтижэлэр, бүлеп бирелә торган финанс чараларыннан максатчан һәм нәтижәле файдалану, шулай ук Программаны тормышка ашыру белән идарэ итү рәвешлэрен һәм методларын билгели.

Питрәч муниципаль районы башкарма комитеты программаны тормышка ашыру барышында:

программага үзгәрешлэр кертү турында Питрәч муниципаль районы башкарма комитеты карарлары проектларын билгеләнгән тәртиптә эзерли;

министрлык программаны үтәү өчен кирәкле норматив хокукый актлар эшли;

ул максатчан программаны тормышка ашыруның барышы турында еллык яки йомгаклау (максатчан программаның гамәлдә булу вакыты тәмамланган очракта) хисабы эзерли, максатчан программаны тормышка ашыру өчен чыгымнар күләмен килештерә.

- программаны тормышка ашыруны контрольдә тотта.
- расланган программа, аны тормышка ашыру өчен кабул ителгән норматив хокукий актлар, шулай ук аны тормышка ашыру барышы һәм нәтижәләре турында мәгълүматны Питрәч муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыруны тәмин итә.
- программаның гамәлдә булу срогы тәмамланганнан соң, билгеләнгән тәртиптә программаны үтәү һәм үтәү нәтижәләре турында муниципаль хокукий акт проектын эзерли.

«2021-2023 елларга Питрәч муниципаль районының әйләнә-тирә мохитен саклау» муниципаль программасына 1 нче кушымта

ТАБИГАТЬНЕ САКЛАУ ЧАРАЛАРЫ ПРОГРАММАСЫ ИСЕМЛЕГЕ

№	Чаралар	Үткәрү вакыты	Башкаручы	Финанслау чыганагы	Сумма (мең сум)
	1	2	3	4	
Атмосфера һавасын саклау					
1	Авыл территорияләрен яшелләндерү	2021-2023	– Район Башкарма комитеты – Авыл жирлекләре башкарма комитеты	Жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	Объем финансирования определяется ежегодно при формировании и принятии бюджетов разных уровней
2	Парк зоналарын проектлау һәм төзү	2021-2023	– Район Башкарма комитеты	Республика бюджеты, жирле бюджет	
3	Район урманнарында урман массивын арттыру максатында урманнар утырту.	2021-2023	– «Лаеш урманчылыгы» ДКУ	Республика бюджеты, жирле бюджет	
4	Коммуналь техника һәм пассажир транспортын газ мотор ягулыгына күчерү.	2021-2023	– Район Башкарма комитеты	Республика бюджеты, жирле бюджет	
5	Атмосфера һавасын пычратуның стационар чыганаclarына техник хезмәт күрсәтү, модернизация һәм аларны карап тоту (предприятие котельныйлары һәм башка объектлар).	2021-2023	– «Питрәч коммуналь челтәрләре» МУП	Жирле бюджет	
Су ресурсларын саклау					
6	Питрәч авылындагы Мишә елгасы яр буйлары	2023	Район Башкарма комитеты	Федераль бюджет, республика бюджеты, жирле бюджет	Объем финансирования определяется ежегодно при формировании и принятии бюджетов разных уровней
7	Үшнә елгасында гидротехник корылмага капитал ремонт һәм Үшнә елгасын чистарту	2022	Район Башкарма комитеты	Республика бюджеты, жирле бюджет	
8	Богородский авыл жирлегенең Көек авылында гидротехник корылмага капитал ремонт	2023	Район Башкарма комитеты	Республика бюджеты, жирле бюджет	
9	Богородский авыл жирлегендә	2021	Район Башкарма комитеты	Республика бюджеты,	

	Ильинский авылы күлен чистарту һәм төзекләндерү			жирле бюджет	
10	Питрәч авыл жирлегенең Питрәч авылында чистарту корылмалары төзү	2021	Район Башкарма комитеты	Федераль бюджет, республика бюджеты, жирле бюджет	
11	Коцаково авыл жирлегенең Коцаково авылында чистарту корылмалары төзү	2021-2021	Район Башкарма комитеты	Федераль бюджет, республика бюджеты, жирле бюджет	
12	Колай авылында һәм Иске Шигали авылында чистарту корылмалары төзү буенча проект-смета документациясен эшләү	2021-2023	Район Башкарма комитеты	Республика бюджеты, бюджеттан тыш акчалар	
13	Богородский авыл жирлегенең Көөк авылындагы «Светлый» ТКсында чистарту корылмаларын реконструкцияләү	2021-2023	– «Антей» АЖ	Бюджеттан тыш акчалар	
14	Яңа Шигали авыл жирлегендә «Village Царево» торак комплексында чистарту корылмаларын реконструкцияләү	2021-2023	– «Унистрой» АЖ ИК	Бюджеттан тыш акчалар	
15	Гидротехник корылмаларның эксплуатация документациясен эшләү	2021-2023	Район Башкарма комитеты	Жирле бюджет	
16	Ташландык чишмәләрне торгызу һәм аларны тиешле хәлдә тоту.	2021-2023	– Авыл жирлекләре башкарма комитеты	Жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	
17	Эчә торган су белән тәэмин итүнең яңа чыганаclarын разведкалау	2021-2023	– Татарстан Республикасы Экология һәм табигый байлыklar министрлыгының үзәк территориаль идарәсе	Республика бюджеты	
Жир ресурсларын саклау					
18	«Санитар-экологик икеайлык» үткәрү	2021-2023	– Район Башкарма комитеты – Татарстан Республикасы Экология һәм табигый байлыklar министрлыгының үзәк территориаль идарәсе	Жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	Объем финансирования определяется ежегодно при формировании и принятии бюджетов разных уровней
19	Питрәч муниципаль районында	2021-2023	– Район Башкарма комитеты	Жирле бюджет	

	карьерларга рекультивация үткәрү				
20	Район территориясендә рөхсәтсез чүплекләргә бетерү	2021-2023	– Район Башкарма комитеты – Авыл жирлекләре башкарма комитеты	Жирле бюджет	
21	Вакланмалы жайланманы тиешле хәлдә тоту	2021-2023	– «Татарстан Республикасы Питрәч районының капитал төзелеш үзәге» муниципаль унитар предприятиесе	Жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	
Үсемлекләр һәм хайваннар дөньясын саклау					
22	«Агачны бергәләп коткарык» акциясен үткәрү.	2021-2023	– ТР Питрәч муниципаль районы «Мәгариф бүлеге» муниципаль бюджет учреждениесе	Жирле бюджет	
23	Урман хайваннары һәм кошларның популяциясе арту.	2021-2023	– Питрәч муниципаль районының аучылар һәм балыкчылар жәмгыяте	Республика бюджеты, жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	Объем финансирования определяется ежегодно при формировании и принятии бюджетов разных уровней
24	Урман санитар кисү.	2021-2023	«Лаеш урманчылыгы» ДКУ	Республика бюджеты, жирле бюджет	
25	Ерак урман торгызу өчен янгынга дучар булган территорияләр булуга ревизия үткәрү.	2021-2023	«Лаеш урманчылыгы» ДКУ	Республика бюджеты, жирле бюджет	
26	Район предприятиеләре һәм учреждениеләре янәшәсендәге территорияләргә яшелләндерү.	2021-2023	– Район Башкарма комитеты	Жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	
Калдыклар белән хәвефсез эш итү					
27	Житештерү һәм куллану калдыкларын божра жыю оешмалары	2021-2023	ООО «ПЖКХ»	Бюджеттан тыш акчалар	Объем финансирования определяется ежегодно при формировании и принятии бюджетов разных уровней
28	Авыл жирлекләрендә һәм районнарда эре габаритлы чүп-чар жыю бункер майданчыкларын һәм коммерциягә карамаган бакча ширкәтләр тәзекләндерү	2021-2023	– Район Башкарма комитеты – Авыл жирлекләре башкарма комитеты	Республика бюджеты, жирле бюджет	
Экологик белем					
29	Конкурслар оештыру һәм үткәрү:	2021-2023	– ТР Питрәч муниципаль	Жирле бюджет,	Объем

	«Эколидер», «Икенче тормышны кире кайтарабыз», «смотр - экология кабинетлары һәм табигатьне саклау почмаклары конкурсы, «Тирэ-юньдәге пространство» фотоконкурсы.		районы «Мэгариф бүлеге» муниципаль бюджет учреждениесе	бюджеттан тыш акчалар	финансирования определяется ежегодно при формировании и принятии бюджетов разных уровней
30	«Экология хезмәтендә инновация» югары сыйныфлар арасында конкурс оештыру һәм уздыру.	2021-2023	ТР Питрәч муниципаль районы «Мэгариф бүлеге» муниципаль бюджет учреждениесе	Жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	
31	«Экологик яктан жаваплы компания» кече һәм урта предприятиеләр арасында конкурс.	2021-2023	ТР Питрәч муниципаль районы «Мэгариф бүлеге» муниципаль бюджет учреждениесе	Жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	
32	Укучыларны «Мәктәп экопатруле» республика конкурсына жәлеп итү.	2021-2023	ТР Питрәч муниципаль районы «Мэгариф бүлеге» муниципаль бюджет учреждениесе	Жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	
33	Уку йортларында экология тәрбиясе һәм оранжерея кабинетлары үсемлекләрен чүп-чардан арындыру.	2021-2023	ТР Питрәч муниципаль районы «Мэгариф бүлеге» муниципаль бюджет учреждениесе	Жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	
34	Тематик дәресләр үткәрү.	2021-2023	ТР Питрәч муниципаль районы «Мэгариф бүлеге» муниципаль бюджет учреждениесе	Жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	
35	Экологик белемнәрне пропагандалау.	2021-2023	– «Питрәч-информ» «Татмедиа» акционер жәмгыяте филиалы	Жирле бюджет, бюджеттан тыш акчалар	

